

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Fritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавництво Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на рої вулиці Фрічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ТИСЯЧУ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТ ДЛЯ "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ".

Ударним ключем сьогорічної листопадової кампанії в користь української робітничої преси є:

Тисячу нових передплат для "Українських Робітничих Вістей" в місяці листопада!

Товариші й товаришки! Ключ цей не є собі порожнім ключем, мовляв — буде тисяча, добре, а буде менше, то й це гаразд. Так думати не можна. Ключ мусить бути здійснений, а щоб його здійснити, треба напружити в листопаді всі свої сили, треба працювати з повним зрозумінням значіння робітничої преси. Все ми люди діла а не слів і повиний ключ при кінці листопада мусить бути теж dokonаним ділом.

Кампанія в користь української робітничої преси в Канаді не влаштується рік річно тому, що це якась традиція, що це вже стало у нас звичаєм. Ні, товариші! Влаштується тому, що цього вимагає від всіх нас потреба. Не буде цієї потреби, не буде й пресових кампаній. Буди забезпечена фінансово наша преса, то ясна річ, що тоді ніхто не буде звертатися за грошевою допомогою до широкого робітничо-фармерського загалу. І пекуча потреба ключе нас всіх сьогодні: праціймо всіми силами в місяці листопада! Поширимо нашу пресу як найбільше, зберемо дійсно тисячу нових передплат з цілої Канади, зберемо пресовий фонд, забезпечимо всі спільно даліше існування вірної інтересам працюючих преси.

Товариші й товаришки! Тяжке фінансове положення нашої преси в цей час, вимагає від нас більш завзятої праці, як в минулих пресових кампаніях. Праційте цілий місяць листопад для преси! Українські робітники й робітничі Вінніпегу, не дивлячись на різні перешкоди, як направи будинку, звязана зі значними коштами і інші видатки, віддалили все на бік і цілий листопад працюють тільки для преси. Бо вони найкраще бачать, в якому тяжкому положенні знаходиться зараз наша преса. Зробіть так і в вашій місцевості! Пам'ятайте, що поміч потрібна і то поміч шедриша, як в минулих роках. Наша преса зростає, видатки подвоїлись, а прибутки не в силі покрити їх.

Тисячу нових передплат для "Укр. Роб. Вістей" в місяці листопаді мусить бути! Хай це повторить кожний з вас! Це обов'язок кожного того, хто цинить і любить свою робітничу газету. Як-би кожний читач придбав одну передплату, то ми здобули-б не тисячу, а б то і 8 тисяч нових передплат. Однак, кожний думай, що власне ти маєш придбати бодай одну передплату. Не спускайся на інших, працюй шире самий в цьому напрямку.

До праці товариші й товаришки! До невтомної праці-через цілий листопад. Ця праця є ударами тяжкого нашого молота в ту скалу, що навалюється на нас. Ми розіємо її! Ми — забезпечимо нашу пресу! Ми ще раз докажемо ворогам, що ми не балакунки, не розсипані одиниці, а свідомі й завзята та велика робітничо-фармерська громада.

Вперед до здійснення ключа:

Тисячу нових передплат для "Укр. Роб. Вістей"!

ТАКИЙ СОБІ КРОВАВИЙ МИР.

У швейцарському місті Л'юкарно зібрались були недавно тому представники західно-європейських капіталістичних держав і балакали про мир. Тоді, як вони балакали про той мир, війська тих держав, членів Ліги Націй, проливали кров колоніальних і напів-колоніальних народів в Африці та Азії.

А як скінчилися наради в Л'юкарно, то буржуазна преса розпериувалася кричучи-про те, що вже війнам настав кінець. Французькі дипломати чуте не піддалися з німецькими, Штрессман гуляв з жінкою Чемберлейна, словом — загальна була радість.

Як довідалися про досягнення конференції в Л'юкарно Греки та Болгари, то з великої радості завели й собі такий воєнний танець, що не спам'яталися, коли з своїми військами Греки опинилися на болгарській території, а Болгари на грецькій. Дивно в цьому нічого, бо так Греція як і Болгарія належать також до Ліги Націй. І має зараз та Ліга Націй чимало клопоту, щоб припинити грецько-болгарську авантюру.

Французький генерал Серейл, що наглядає за "миром" в Сирії, після мандату даного Франції, щоб з великої втіхи виявити свою дружбу Друзам, завелі своїм гарматчикам стріляти на старинне місто Дамаск сорок вісім годин без перестанку. Спам'ятавали його влипливі люди, що шкода нищити місто зі старинними пам'ятниками і людей шкода вбивати, але він заля встановлення мира нічого не покаяв: знищив більшу часть Дамаску і вбив около двадцять-п'ять тисяч беззбройного магометанського населення — стариків, жінок і дітей. Мир — так мир.

В Китаю, що теж належить до Ліги Націй, імперіалістичні держави, членів Ліги Націй, озброюють і фінансують армії своїх різних наємних генералів для домашньої війни, щоб від так "в мирі" виласкувати закриті і китайські працюючі маси. В Індії, Персії, Мозамбі теж замирюють всіх невдоволених і неспокійних.

І все це називається добрими ознаками тривогого мира. Бре-суть, щоб приспати увагу працюючих мас. А мира немає й не буде, поки пануватиме капіталізм.

БРЕХНЯ НА РОБІТНИКІВ.

Капіталістична класа знає, що її пануванню настав-би скоро кінець, коли-б робітники й фармери об'єдналися і повели спільно боротьбу проти винаску працюючих мас. Через те вона наказує своїй пресі, щоб вона поширивала непорозуміння й ворожнечу між робітниками й фермерами. А де панує роздор, там про об'єднання не може бути мови.

Капіталістична преса, а за нею й всі ті нужденні чужинські часописи, що живуть з панських охлупів, відумують і розповсюджують всякі брехні й вигадки раз на робітників, а другий на фермерів, щоб одних перед другими очернити і не допустити їх до тісної здуки.

Одню з таких брехливих вигадок на робітників, про яку скажемо дещо, є та, що вони вимагають у фабрикантів високої платні і через те фабриканти рахують відтак фермерам високої ціни за машинерію. Виглядає ніби на те, що у робітників і фермерів в цім випадку справді розбіжний інтерес.

Тимчасом це така сама брехня, як і то, що ніби-то фермери винні тому, що робітники в містах мусять платити високу ціну за споживчі продукти. Так як фермери не дістають той ціни за свою худобу, по якій робітники мусять в місті купувати м'ясо з неї, так само робітники не дістають той ціни за свою працю по фабриках, по якій фермери купують вироблену робітниками машинерію.

Ось пригляньтеса, що кажуть про це урядові підрахунки. Статистичне Бюро подає, що в 1922 р. вироблено у фабриках в Канаді продуктів на вартість \$2,439,000,000. При виробі тих продуктів заплачено платні фабричним урядникам і всім робітникам в сумі \$497,800,000. Це виходить тільки 20.2 процент усього вартості вироблених продуктів.

Коли вироблені товари, вартості, скажім, 100 доларів будуть перевезені з фабрики залізничною до гуртового складу, а відтак до подрібного стору, то до їх ціни треба буде додати за перевіз і зиск гуртового та подрібного продавців. Скажім, що перевіз і зиск гуртового й подрібного продавців будуть високими найменше яких 40 доларів, то покупцеві прийдеється заплатити за ці товари 140 доларів. Кілько з цих 140 доларів йде на платню робітників і фабричних урядників (менеджерів, клерків тощо)? Всего 20 доларів і 20 центів. Який це буде процент? Всего 14.3 процент.

Та й це ще не все. Треба ще відділити від цього платню урядників і коли це зробимо, то в ціні товарів платня робітників вносимиме пересічно найбільше яких 11 процент, тоб-то 11 доларів на кожних сто доларів. Отже в кожних 100 доларах, що їх фермер платить за машинерію чи інші товари, на оплату праці робітників йде всего 11 доларів.

Ось таке відношення заробітної плати робітників до ціни витворених ними товарів, що її платять фермери чи інші консументи. А є наємні брехуни, що або самі дурні не знають про що вони балакають, або свідомо брешуть, що ціни фермерських машин і потрібних фермерам товарів тому такі високі, бо робітники за багато платні дістають.

Вся-ж правда тут така, що так як фермери так і робітники дістають дуже нужденну частину вартості витворених ними продуктів, а ті, що в них ці продукти забирають — тоб-то капіталісти — забирають собі ливну часть тієї вартості, так звану додаткову вартість або надвартість. Ні робітник фермеров, ні фермер робітників нічого не винні в тому, що оба вони бідують, хоч тяжко працюють. Обох їх визискує одна й та сама класа людей — капіталісти. З того ясно, що оба вони повинні об'єднатися для боротьби проти спільного ворога.

КАТИ ПРАЦЮЮЧИХ І ТХ ПРЕСА.

Пресою звано папір, на якому друкованим словом оповідається про всі події, та на якому вчені та грамотні люди взагалі висловлюють свої думки, або думки тих, в кого вони працюють та побирають за це платню.

Чистий, білий папір, поки на нему немає ще друку, є для нас мертвою річчю, хоч часом корисною для якогось вжитку, хоч би таки для написання, чи надруккування на нему своїх думок. Друкований чи списаний папір для грамотного чоловіка є вже неначе живую істоту, яка до него говорить. Друкований папір говорить навіть і до неграмотної людини, але... через "перекладача", тобто через посередника, який вміє читати.

Капіталісти не стрічаються з робітниками. Вони живуть в своєму відмурованому від робітників світі. Але для того, щоб говорити з робітниками, щоб вести серед них агітацію, їм не треба йти на робітничі мітинги. Вони мільонами примірників своїх газет найдуть робітника на кожному кроці рано, в день і вечером. І своїми газетами вони до них говорять, агітують, калічать його слабо розвинений розум, напроважують одного робітника на другого.

Те саме роблять й різні-капіталістичні уряди. В своїх країнах вони мають власну пресу, тобто всю пресу капіталістів своєї країни. Ця преса, скажемо в Болгарії, вірно служить урядові Цанкова, який страшним терором душить там всякий прояв робітничо-селянського руху. Робітничі та селянські преси, що розсазала-б цілому світові про злодійства уряду Цанкова, там нема, її здушено.

Але поза кордонами Болгарії є сильна робітничая преса, яка розносить по цілому світі все

переговори з кількома іншими європейськими газетами, обіцяючи їм "піддержку", аби тільки вони згодилися писати те, що хоче Цанков. В Парижі таким агентом Цанкова є бувший соціаліст Г. Василев. Він здобув вже для Цанкова в Парижі кілька газет, а тепер веде переговори з деякими французькими видатнішими буржуазними журналістами, які згодилися-б вихвалити в тих газетах Цанкова і його уряд. Бачите, Цанкові мало того, що якась газета продасть йому свої шпальти. Він хоче, щоб на шпальтах тої газети його хвалили відомі європейські журналісти. Тоді це має зовсім інше значіння.

Ось як роблять вороги працюючих. Так робить не тільки Цанков. Так роблять уряди польської шляхти, румунських бояр, так роблять всі уряди, коли їм цього треба. Так робили всі уряди воюючих 4 роки великих країн.

Але про це не знають, навіть не догадуються працюючі маси, за виїмком передових, свідомих, організованих робітників. Працюючі маси, якщо вони грамотні, читають все, що їм попаде під руку. Купують ту газету, в якій за п'ять центів буде цілий фунт паперу, тобто буде більше як за п'ять центів самого паперу, не рахуючи коштів друку.

Так буржуазія розуміє значіння своїх газет і так вона здуманое ними розум працюючих мас. Щоб поставити цьому гідний опір, всі свідоміші робітники й фермери, робітничі й фермерські організації повинні читати тільки ті газети, які дійсно служать працюючим і які видаються за їх гроші та контролюються робітничо-фермерськими організаціями. А для цього треба, щоб українські робітники й фермери ширили всюди "Українські Робітничі Вісті", "Робітничо" й "Фармерське Життя", як дійсно робітничо-фермерські газети.

Волинцев.

ЩЕ ОДНА ЧУДАСІЯ.

Та й не одна! Кілька нараз. Перша і найбільш нелюба для світових капіталістів, а для українських тулобох патріотів з'окрема, це — існування Радянського Союзу.

Клопоту, бачите, з ним багато. Делегації ріжні до него їдуть: робітничі, вчительські, наукових інститутів. Воно не було-б багато клопоту, коли-б ті делегації туди їхали, а назад не вертали. А то вертають.

Поїдуть, об'їздять, оглянуть, вернуть назад і зараз тоби доклади на мітингах, в газетах. Цілі книги пишуть про те, що бачили, чули, їли...

Зараз більшовицьку по цілому світі розносять. Поїдуть людьми навіть скептиками, а вернуть більшовиками. Не дурно капіталістичні уряди рішили не пускати до Радянського Союзу більше делегацій.

А з Українцями емігрантами-патріотами яка чудасія виходить! Довго пише-і таки дуже цікаво. Так багато пише, що прийдеється його статтю відкласти до ювілейного числа "У. Р. В." з 7. листопада.

Та як прочитають таке патріоти, то їх аж під коліньми занудить. Бо не якийсь там тоби більшовик пише, але свій брат, Семен Вітик, Петлюров міністер, голова Трудового Конгресу.

Не знаю, хто слідуєчий на програмі. Кажуть — Винниченко. Вже почав листи писати... Винниченко без листів нікуди не їде. Перше напише кілька листів, потім публічно висловлюється і аж тоді їде.

Кажуть, що навіть Шаловал поглядає одним оком туди де червона зоря п'ятикутна блищить, але... боїться, щоб не оплізнити. Надто вона ясна для його зору.

А от Микола Садовський, відомий артист і режисер, поговоривши з представниками українського державного театру в Празі, не витримав і сказав:

— Іду на Україну. І український народний театр в Харкові вже оголошує, що в головних ролях цього сезону виступатиме М. Садовський.

Та й таке лихо з тою радянською владою: — І лаю її і люблю її — кажуть українські патріоти. — Лаю її за те, що вона не панська, але робітничо-селянська і люблю її за те, що навчила нас розуму.

Кінчаю і кажу: слідить за ювілейним числом "У. Р. В." з 7. листопада, а там прочитаєте, що пише Семен Вітик про Радянську Україну, той Семен, що кілька літ тому писав до тітки антанті ноти проти "більшовицьких окулантів".

Еволюція, кажу вам, тай годі. Видно, що така теорія Дарвіна правильна. Невірним найкраще її можна прослідити на українських патріотах і переконатися.

Мусій.

КОЛОЧКИ.

"Діло" з 10. жовтня з "жачком" пише, що на викладах славянознавства в університетах Праги, поруч численних викладів про мову та літературу славянських народів — нема ані слова про Українців, їх мову та літературу.

І справді погано! Це певно тому нема, що Польща не пускає Українців на студії до Чехословаччини...

Але-ж нам кажуть українські патріоти, що в Чехії є українська академія, університет і цілий ряд українських професорів та політиків.

А може вони самі забули вже українську мову? Здалося-б, щоб Лецишин та Ризинда дещо роз'яснили нам.

"Новий Час" дописує, що римський "папа" приступав до видання гострого розпорядку відносно жіночих уборив.

Відбере святий отець французьким модисткам хліб. Газети кажуть, що папа забороняє випускати до косяла жінок в "неприміливі" уборяно.

Але тих жінок, що вибравються на прощу до самого папи, він приймає в коротких сукнях, без рукавів і з глибоким декольте, а навіть в прозорих суконках.

На конференції в Л'юкарно світові "миротворці" проголосили, що війни більше не буде. На доказ цього — Греки й Болгари почали війну.

Ще не засохли квіти на тому букеті, який піднесла паризькі горожани в своєму міністрів закордонних справ Бріанові за його миру політику, як французькі війська з землі і з повітря спалили історичне місто в Сирії, Дамаск, замордували тисячі жінок і дітей.

Замордували без війни, бо Ліга Націй заборонила війну. Французи аргументували сирійське місто Дамаск, а англійський уряд домагається за це відшкодування для... своїх горожан.

Ліга Націй домагається, щоб Греки перестали битися з Болгарами, але ані слова не скаже, щоб Французи перестали бити Рівів та Сирійців.

Шість закордонних Ліги Націй воювати не вільно, а бити можна. й буржуленко.

СВЯТКУЙТЕ ПАМ'ЯТЬ СВОЇХ ГЕРОЇВ.

11. листопада 1925 р. минає рівно три роки, як в Чортковій польсько-панською владою розстріляно двох галицьких революціонерів Мельничука Степана і Шеремету Петра. Кілька днів перед тим загинув трагічною смертю третій революціонер Цепко Іван. Це були робітничо-селянські герої, що боролися за визволення працюючих мас і за це наложили своїми буйними головами.

Товариші й товаришки! Віддайте належну пошану нашим борцям в третю річницю їхньої смерті! Влаштуйте концертні-мітинги, посвячені їх пам'яті! Де можливо, то ставте драму "Дванадцять". Як минулих років, так і цього, докажіть, що ви вмієте шанувати своїх борців. Цього року українські "патріоти" в Канаді ганебно брехливе споганили пам'ять т.т. Мельничука і Шеремети. Масова пошана українських робітничо-фермерських мас в Канаді буде найкращою відповіддю брехунам.

Хай-же не буде місцевості, де-б бодай скромним святочним вечором, не вшановано пам'яті т.т. Мельничука, Шеремети і Цепка. Де неможливо влаштувати такого вечора в день третьої річницї смерті робітничих героїв (11. листопада), то перенесіть це свято на найближчу неділю.

Пишіть до "Укр. Роб. Вістей" про ті свята. Хоч короткими словами дайте знати, як вшановано в вашій місцевості пам'ять робітничо-селянських героїв.